

[Axel Ivan Pedersen.]

talende, saaledes som det bl. a. kom til Udtryk i en Tale, som den daværende Indenrigsminister, det ærede Medlem Hr. Knud Kristensen, holdt paa Købstadforeningens Møde, hvor han udtalte, hvad jeg med den højt-ærede Formands Tilladelse gerne vil citere:

„Naar man ikke er gaaet saa vidt, at man har draget dem“ — altsaa Tofamiliershuse — „helt ind under Huslejevovens Regler om Opsigelse, er det ud fra den Betragtning, at ved Tofamiliershuse, hvor Ejeren jo i mange Tilfælde selv bor i Huset, vilde det være lidt svært, hvis ikke ligefrem Nødvendigheden paabød det, at forlange af Ejeren, at han i sit eget Hus skulde bo Side om Side med Folk; som han maaske ikke — det kan være hans Skyld, det kan være Lejerens Skyld — i den daglige Omgang kunde komme ud af det med. Det kunde ikke alene blive en økonomisk Byrde, men ogsaa en meget stor personlig Byrde for ham, og naar vi gennemførte den Bestemmelse, at Lejen ikke kunde forhøjes, kunde Opsigelse jo ikke bringe Ejeren nogen økonomisk Fordel, den maatte skyldes personlige Grunde, og vi veg, i hvert Fald paa det daværende Tidspunkt, tilbage for at gennemføre saa strenge Bestemmelser, at han skulde finde sig i at bo Dør om Dør, selv med en Familie, som han slet ikke kunde komme ud af det med.“

Saaledes lød den daværende Indenrigsministers Udtalelse paa Købstadforeningens Møde.

Men tager man i Betragtning, at den Bebyggelse, der her er Tale om, er den mest udbredte i de fleste af vore Købstadkommuner, vil man forstaa, at det er et meget stort Hul, der fremkommer i Loven om Uopsigelighed, og Følgerne deraf er da ogsaa meget mærkbare rundt omkring. Jeg tror, at Hensynet til Almenvellet kræver, at Hensynet til den lille Husejer trænges noget i Baggrunden under de nuværende Forhold. Det forholder sig jo bl. a. saaledes, at der stadig væk møder en Række unge Mennesker frem som nygifte og stiller deres Krav om at faa en Lejlighed, og de fleste Husejere vil jo hellere have unge, nygifte Mennesker boende end Familier med Børn, og Resultatet bliver da meget ofte en Opsigelse til den hidtidige Lejer, der nu staaende over for dette at blive husvild, maaske forsøger at faa Lov til at blive boende ved at tilbyde Ejeren at betale noget mere i Husleje. Det er ganske vist ikke lovligt, men hvad, ræsonnerer man,

det er jo ikke tvungent, at man skal have Lejekontrakt, Kommunalbestyrelsen har ingen Adgang til at konstatere Lejeaftaler, og skulde det endelig gaa saaledes, at det blev opdaget, ja, saa kan der højst risikeres 50 Kr. i Bøde, og en saadan Risiko løber man gerne for at beholde sin Lejlighed. Saa hænder det jo, at der er Mennesker, der falder for Fristelsen, og Lejeren faar Lov til at blive boende formedelst et kontant Vederlag i Form af mere Husleje efter en saakaldt frivillig Overenskomst.

Lykkes det ikke paa denne Maade at overtale Ejeren, skal Familiefaderen ud paa den vilde og næsten haabløse Jagt efter en Lejlighed, og har han 2—3 Børn, for ikke at sige flere, er det næsten lige saa vanskeligt for ham at faa en Lejlighed som at vinde den store Gevinst i Lotteriet, og han maa ofte til sidst gaa den tunge Gang til Kommunalbestyrelsen og melde sig som ude af Stand til at skaffe sig Bolig. Kommunalnænder i saa at sige alle danske Byer kan berette om mange af de Tragedier, der paa den Maade er rullet op for dem. Og den husvilde selv? Ja, han kan ikke forstaa, at det kan være rigtigt, at han skal straffes paa den Maade, fordi han har sat Børn i Verden — uden hvilke dog alt efterhaanden vilde gaa i Staa. Han kan heller ikke forstaa, at Folk fra Landet i stort Tal — og det gælder i høj Grad ældre Folk, som faar deres Aldersrente — skal have Lov til at rejse ind til Byerne og tage Pladsen op for Byernes egentlige Beboere.

I det tidligere anførte Citat af den daværende Indenrigsminister lægger man Mærke til, at der er brugt Udtrykket: „... og vi veg, i hvert Fald paa det daværende Tidspunkt, tilbage for at gennemføre saa strenge Bestemmelser...“ — der tænkes jo her paa Opsigelsesforbud i Tofamiliershuse. Jeg forstaaer det saaledes, at man i Ministeriet var af den Opfattelse, at den Dag kunde komme, da det blev nødvendigt at gennemføre et saadant Forbud. Jeg tror, at den Dag allerede er kommet.

Genindførelse af de Huslejenævn, som vi havde under og efter sidste Krig, har Lejerorganisationerne ikke noget at indvende imod, men ellers er der sikkert ikke mange, som ønsker dem genindført. Men skal det undgaas, vil det være nødvendigt, at der gives Kommunalbestyrelserne en større Bemyndigelse til Ordning og Kontrol af Lejeforhold, end de har i Øjeblikket. Jeg tænker saaledes paa en Ret for Kommunerne til at kontrollere alle Lejeforhold og alle Lejeaftaler, og den bedste Maade dette kan ske paa, vilde være ved nu at gennemføre